

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 23 augusti 1940 kl. 7 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av fjärde stycket i övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling.

Genom en den 1 augusti 1940 dagtecknad, till tredje särskilda utskottet hänvisad proposition, nr 6, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

angående ändrad lydelse av fjärde stycket i övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling.

Härigenom förordnas, att fjärde stycket i övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 med vissa bestämmelser om arbetsförmedling¹ skall erhålla följande ändrade lydelse:

Enskild person eller annan, som vid lagens ikraftträdande i behörig ordning bedriver arbetsförmedling i förvärvssyfte, må av socialstyrelsen erhålla tillstånd att fortsätta verksamheten till och med den 31 december 1939. Beträffande yrkesgrupper, som Konungen bestämt, äger socialstyrelsen för tiden därefter, dock för högst ett år i sänder och icke längre än till den 1 januari 1950, bevilja förlängning av tillstånd, som nyss sagts, samt jämväl meddela nytt tillstånd att bedriva arbetsförmedling i förvärvssyfte, dock endast för enskild person, som övertagit med vederbörligt tillstånd bedriven verksamhet, i vilken han sedan tiden före lagens ikraftträdande varit anställd. Innan tillstånd, varom i detta stycke sägs, av socialstyrelsen beviljas, skall åt arbetsgivar- och arbetarorganisationer inom den eller de yrkesgrupper förmedlingen avser beredas tillfälle att yttra sig. Det ankommer på styrelsen att bestämma skäligen ersättning för förmedling, varom i detta stycke är fråga. I övrigt skola lagens bestämmelser i tillämpliga delar gälla å densamma, dock att, såvitt angår förmedling av anställning åt musiker, sceniska artister och därmed jämförliga yrkesutövare, 2 § tredje stycket skall gälla allenast därest Konungen därom förordnar.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse se SFS 1940: 155.

I fråga om de skäl som ligga till grund för lagförslaget får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Lagen den 18 april 1935 (nr 118) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling (ändringar vidtagna genom lagar den 12 mars 1938 nr 70 och den 21 mars 1940 nr 155) äger jämlikt 1 § tillämpning å all slags arbetsförmedling, som bedrivs av annan än offentlig arbetsförmedlingsanstalt eller godkänd sjuksköterskebyrå och som icke sker genom utgivande av skrift, varå tryckfrihetsförordningen är tillämplig. Enligt 2 § må arbetsförmedling icke bedrivas i förvärvssyfte (första stycket). Vill någon eljest bedriva arbetsförmedling, för vilken från arbetsgivare eller arbetssökande uppbäres inskrivnings- eller förmedlingsavgift, periodiskt bidrag eller annan ersättning, skall tillstånd sökas hos socialstyrelsen (andra stycket). Avser verksamheten förmedling av anställning utom riket eller av anställning här i riket åt utlänning, som vistas utom riket, må tillstånd beviljas allenast för de fall och på de villkor Konungen efter överenskommelse med främmande stat bestämmer (tredje stycket). Tillstånd må icke beviljas enskild person (1 § fjärde stycket).

Avgiftsfri arbetsförmedling däremot må, även om verksamheten utsträcker till utlandet, bedrivas utan särskilt tillstånd.

Enligt fjärde stycket i övergångsbestämmelserna till lagen kunde enskild person eller annan, som vid lagens ikraftträdande (den 1 januari 1936) i behörig ordning bedrev arbetsförmedling i förvärvssyfte, av socialstyrelsen erhålla tillstånd att fortsätta verksamheten till och med den 31 december 1939. För tiden därefter äger socialstyrelsen i viss ordning bevilja förlängning av dylikt tillstånd, dock för högst ett år i sänder och icke längre än till den 1 januari 1950 samt allenast beträffande yrkesgrupper, som Konungen bestämt. Det ankommer på styrelsen att bestämma skälig ersättning för förmedling, som sålunda må kunna i förvärvssyfte bedrivas efter lagens ikraftträdande. I övrigt skola lagens bestämmelser i tillämpliga delar gälla å densamma; dock skall, såvitt angår förmedling av anställning åt musiker, sceniska artister och därmed jämförliga yrkesutövare, 2 § tredje stycket gälla allenast därest Konungen därom förordnar.

Sistnämnda undantagsbestämmelse infördes genom lagen den 21 mars 1940 nr 155 för att möjliggöra för socialstyrelsen att tillsviðare kunna meddela tillstånd till internationell arbetsförmedling beträffande musiker, sceniska artister och därmed jämförliga yrkesutövare, oberoende av att överenskommelser därom mellan Sverige och respektive främmande stat saknas.

Genom *kungörelse den 10 februari 1939 nr 47* hava bestämts de yrkesgrupper, beträffande vilka socialstyrelsen jämlikt nyss omförmälda övergångsbestämmelser till 1935 års lag äger för tiden efter den 31 december 1939 bevilja förlängning av tillstånd att fortsätta arbetsförmedlingsverksamhet i förvärvssyfte. Nämnda yrkesgrupper utgöras av musiker och sceniska artister samt anställningsökande i husligt arbete, hotell-, pensionat- och restaurangrörelse, sjukvård och jordbruk.

Stadgandena i den svenska lagstiftningen — med undantag av slutbestäm-

melsen i fjärde stycket av övergångsbestämmelserna — stå i nära överensstämmelse med föreskrifterna i ett å den internationella arbetsorganisationens konferens år 1933 antaget förslag till *konvention (nr 34) angående avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer*. Konventionen, som ratificerats av Sverige den 15 november 1935, har därutöver ratificerats av allenast fyra stater, nämligen Chile, Finland, Mexiko och Spanien.

Med hänsyn till den genom lagen den 21 mars 1940 nr 155 vidtagna lagändringen har hemställan om erforderlig revision av konventionen gjorts från svensk sida.

I propositionen anför föredragande departementschefen, *statsrådet Möller*, följande:

»Genom de föreskrifter, vilka meddelats i fjärde stycket av övergångsbestämmelserna till 1935 års arbetsförmedlingslag, har — beträffande vissa av Kungl. Maj:t bestämda yrkesgrupper — möjlighet beretts den, som vid lagens ikraftträdande den 1 januari 1936 i behörig ordning bedrev arbetsförmedling i förvärvssyfte, att få fortsätta verksamheten, trots att lagens bestämmelser i princip gå ut därpå, att arbetsförmedling i förvärvssyfte skall avskaffas. Tillstånd till fortsatt verksamhet kan dock enligt lagen icke under några förhållanden få beviljas längre än till den 1 januari 1950.

Om tillståndshavare avlider, föranleda lagens bestämmelser därtill, att den av honom bedrivna verksamheten skall nedläggas. Möjlighet synes dock — trots de principiella och formella skäl, som otvivelaktigt tala däremot — i vissa fall böra förefinnas för socialstyrelsen att meddela tillstånd till fortsättande av verksamheten. Särskilt synes sådan möjlighet böra föreligga, om i verksamheten finnes anställd person, vilken sedan lång tid tillbaka ägnat sin arbetskraft åt verksamheten och önskar övertaga densamma, samt arbetsförmedlingen är av internationell natur.

För att bereda möjlighet till sådan tillståndsgivning, varom nyss sagts, är emellertid lagändring erforderlig. Uppställes därvid såsom förutsättning, att anställningen påbörjats redan innan gällande lag trädde i kraft och därefter fortvarit, synas alltför starka betänkligheter icke behöva resas mot en sådan lagändring. Jag vill med hänsyn härtill förorda vidtagandet därav.

Till förekommande av missförstånd må påpekas, att tillstånd icke i något fall avses skola få meddelas längre än till den 1 januari 1950.»

Utskottet har ansett omständigheterna tala för bifall till det framlagda lagförslaget och får alltså hemställa, *Utskottet.*

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 22 augusti 1940.

På tredje särskilda utskottets vägnar:

N. GÄRDE.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Gärde, Hagman, Tamm, Linder, Norman, Wistrand, Branting, Ewerlöf, Strand* och *Sten*;

från andra kammaren: herrar *Sandström, Ryberg* och *Olsson* i *Mellerud*, fru *Nordgren*, fru *Ruth Gustafson*, fröken *Hesselgren*, herrar *Landgren* och *Jacobson*, fröken *Ebon Andersson* samt herrar *Wallén* och *Sundberg*.
